

Research Paper

Predicting sexual variety based on sensation seeking by mediating cognitive schemas activated among married men referring to counseling centers: a study on the structural equation model

Mehrdad Tabatabaee Shoorijeh¹, Ezat Deyreh², Moloud Keykhosravani², Ali Pooladi Rishehri³

1. Ph.D Student of Psychology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

2. Assistant Professor of Psychology Department, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

3. Assistant Professor of Psychology Department, Payame Noor University of Boushehr Branch, Iran.

Citation: Tabatabaee Shoorijeh M, Deyreh E, Keykhosravani M, Pooladi Rishehri A. Predicting sexual variety based on sensation seeking by mediating cognitive schemas activated among married men referring to counseling centers: a study on the structural equation model. J of Psychological Science. 2021; 20(105): 1667-1682.

ORCID

URL: <https://psychologicalscience.ir/article-1-1000-fa.html>

doi [10.52547/JPS.20.105.1667](https://doi.org/10.52547/JPS.20.105.1667)

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

sexual variety,
Sensation seeking,
cognitive activated
schemas

Background: Numerous studies have examined the relationship between sexual variety, activated cognitive schemas and sensation seeking among men. However, research on the development of a structural model for predicting sexual variety based on sensation seeking by mediating cognitive schemas activated among married men has been neglected.

Aims: The present study aimed to investigate the structural equation model for predicting sexual variety based on sensation seeking by mediating cognitive schemas activated among married men in Shiraz.

Methods: The research method was descriptive-correlational based on structural equation modeling. The statistical population consisted of all married men referring to counseling centers in Shiraz. Of this number, 240 men were selected by using availability sampling method. For collecting data, sexual variety Questionnaire (Glass & Wright, 1992), Sensation seeking scale (Arnett, 1994), and Cognitive Schema Activation in Sexual Context Questionnaire (Nobre & Pinto-Gouveia, 2009) were used. The fitness of the proposed model was estimated through structural equation modeling.

Results: The results of the research showed that the research model has a good fit. The results of Pearson's correlation coefficient test showed that there is a significant relationship between sensation seeking variables, cognitive activated schemas and sexual variety ($P < 0.001$). The results of path analysis showed that sensation seeking has a direct and indirect effect on cognitive schemas activated in sexual context and sexual variety ($P < 0.001$). The results of regression analysis showed that activated schemas in sexual context have significant effects on sexual variety in married men ($P < 0.001$).

Conclusion: Therefore, it can be concluded that sensation seeking has a direct and indirect significant effect on sexual variety in married men. Activated schemas had a mediating role between sensation seeking components and sexual variety.

Received: 20 Oct 2020

Accepted: 07 Nov 2020

Available: 22 Nov 2021

* **Corresponding Author:** Ezat Deyreh, Assistant Professor of Psychology Department, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

E-mail: Ezatdeyreh@iaubushehr.ac.ir

Tel: (+98) 9177736156

2476-5740/ © 2021 The Authors. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

One of the factors that endanger the continuation of family life is infidelity in marriage, which is often accompanied by a kind of secrecy (Navaei & Mohammadi Arya, 2016), and any kind of secrecy from the spouse in establishing extramarital affairs is usually is rooted in sexual variety (Frederick, Lever, Gillespie & Garcia, 2017). Sexual variety is a violation of the commitment of a two-person relationship that leads to the formation of some degree of emotional and physical intimacy with someone outside the relationship (Medina, 2013). According to some researchers, emotional experiences resulting from sexual intercourse with someone other than the spouse (Selterman, Garcia & Tsapelas, 2019) and emotional intimacy with another person (John, Seme, Roro & Tsui, 2017) are the source of sexual variety.

One of the factors of sexual variety is sensation seeking (Efrati, Shukron & Epstein, 2019). Sensation seeking is a personality trait that is defined as the need to gain new and different experiences and feelings (Ziyarati Kord, 2020) and is a good predictor for sexual behaviors, frequency of relationships, and sexual interests (Alipour, Saaidpour & Hasani, 2015). Sensation seeking reflects a person's desire to pursue intensity and freshness in emotional experience (Paat, Torres, Morales, Srinivasan & Sanchez, 2020). The Relationship between Sensation seeking and Sexual Variety is rooted in sexual extravagance (Selterman, Garcia & Tsapelas, 2019), sexual pleasure (Gomes & Nobre, 2012), and sexual pleasure (Wood, Hirst, Wilson & Burns-O'Connell, 2019). Since after marriage, sensation seekers may not be easily drawn to free sex, it is possible that other variables between the two variables of sexual variety and sensation seeking play a mediating role (Peixoto & Nobre, 2015). One of the variables that according to the study of Peixoto & Nobre (2020) can play a mediating role in extramarital relationships and cognitive and emotional variables, is cognitive schemas activated in sexual context. These cognitive structures influence the course of a marital relationship. These beliefs activate negative cognitive schemas. Activated

cognitive schemas are specific cognitive-emotional mechanisms that are responsible for activating and directing emotional and sexual responses. Nobre & Pinto-Gouveia (2009) first proposed activated cognitive schemas in four main areas: incompetence, loneliness, depreciation, and rejection. When a person experiences an unsuccessful sexual situation with his spouse, these schemas are activated and prevent him from focusing on satisfying sexual intercourse with his spouse. Loneliness schema is due to marital intimacy (Peixoto & Nobre, 2017), incompetence schema is due to incompetence in marital relations with the spouse and inability to meet the expectations of the spouse (Peixoto & Nobre, 2020), rejection schema is due to lack of attractiveness and boredom in marital relations (Efrati, Shukron & Epstein, 2019), and depreciation scheme is due to the feeling of worthlessness in emotional and sexual relationships with the spouse (Ziyayi, Sepehri Shamlou & Mashhadi, 2013).

Due to dissatisfaction with sexual and emotional needs, negative schemas activated provide the basis for marital problems and extramarital affairs (Efrati, Shukron & Epstein, 2019). According to Efrati, Shukron and Epstein (2019) novelty of sexual experiences and physical attractiveness have the most irrational effect on the sensation-seekers schemas. They found that men with sexual problems, such as heterosexual variety or homosexuality, scored higher on incompetency and rejection schemas than healthy men.

The causes of sexual variety in all societies, especially in Iran, have remained largely unknown due to moral and cultural conditions (Sharifian, M., Saffarina, M., & Alizadehfard, 2018). Identifying the factors affecting sexual variety has a great role in preventing family breakup and divorce. In particular, considering that sexual variety jeopardizes marital commitment and prepares the ground for marital relationship deterioration (Alaghband, Sharifi, Farzad & Aghayousefi, 2020). Therefore, it is necessary to identify the underlying causes of sexual variety and to discover the direct and indirect relationships that these causes can have. Given what has been mentioned, the main question of the present study is to answer the question that whether the proposed

model of sensation seeking mediated by cognitive schemas activated in predicting sexual variety of married men referring to counseling centers in Shiraz has a good fit?

Method

The research method was a descriptive-correlational based on structural equation modeling. The present study population was all married men who had been married for at least four years and due to marital infidelity and sexual problems, had referred to counseling centers in Shiraz from February 2019 to May 2019, their number was 439. Among the counseling centers in Shiraz, 6 centers were willing to cooperate with this research. The sample group was selected by available method and according to the satisfaction of individuals to participate in the research. According to Kline (2011), the sample size for each variable was approximately 15 to 20 times the subscales of research tools, so 225 men were estimated. To be sure, 240 men from the entire statistical population were selected. The collection tools in this study were a 17-item sexual variety

questionnaire made by Glass and Wright (1992) with Cronbach's alpha of 0.91. Also, the cognitive schema activation questionnaire in sexual context made by Nobre & Pinto-Gouveia (2009) was used. This questionnaire had 28 items with a reliability coefficient of 0.97. Arnett's (1994) 20-item sensation seeking scale was used to measure the excitability variable. Arnett (1994) reported its internal reliability coefficient in the range of 0.83 to 0.86. The Structural equation modeling was performed using SPSS software version 22 and Amos version 22.

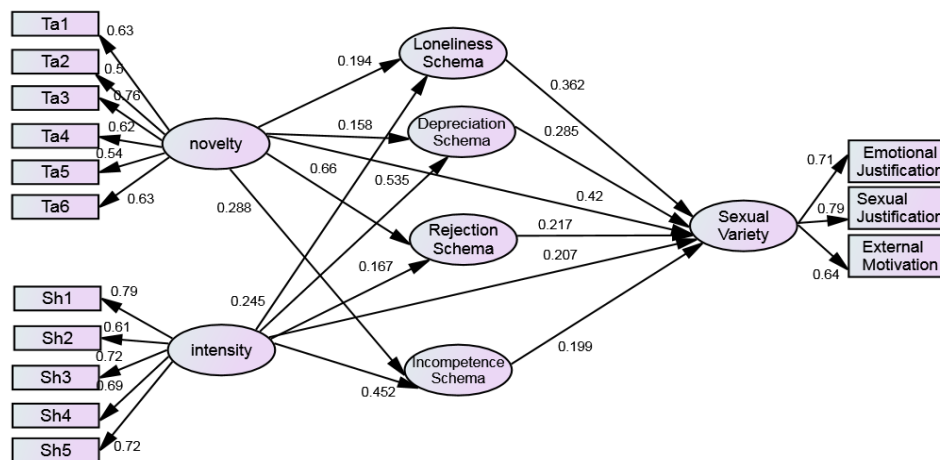
Results

To determine the relationship between the variables, the correlation coefficient between the studied variables was calculated, the results of which are shown in table 1. As can be seen, there is a significant relationship between sexual variety, sensation seeking, and activated cognitive schemas. The final structural equation model for predicting sexual variety based on emotion seeking and mediated by activated cognitive schemas in married men is presented in figure 1.

Table 1. The relationship between sensation seeking and cognitive schemas activated with Sexual variety

Variables	Incompetence	Rejection	Loneliness	Depreciation	Variety
Intensity	0.289**	0.573**	0.278**	0.639**	0.533**
Novelty	0.416**	0.461**	0.291**	0.392**	0.420**
Sensation Seeking (Total)	0.453**	0.424**	0.238**	0.554**	0.332**
Sexual variety	0.263**	0.381**	0.392**	0.370**	1

** P < 0.001

Figure 1: The final research model

Conclusion

The present study aimed to investigate the structural equation model for predicting sexual variety based on sensation seeking by mediating cognitive schemas activated among married men in Shiraz. The results showed that the proposed model of this research has a good fit. Thus, it can be said that sexual variety can be predicted based on sensation seeking and the mediation of cognitive schemas activated. Explaining this finding, it can be said that Sensation seeking has a significant direct and indirect effect through the mediation of cognitive schemas activated on sexual variety, which can indicate the stressful effect of unmet desires and unmet emotional needs. The re-experience of emotional and sexual intimacy, something they no longer find in their cohabitation, the attraction that illegitimate relationships have for them, and the fact that neither party seeks fault, blame, or boast, justifies the sexual variety of this group of individuals (Selterman, Garcia & Tsapelas, 2019). Importantly, most people referring to counseling centers to solve marital problems are frustrated with modifying their core behavioral patterns and insist that these underlying beliefs (schemas) and behaviors are an integral part of their existence, and therefore they cannot change them. For this reason, they are looking for a way to reduce psychological stress, change their marital life with their spouse. Sensation seeking and dissatisfaction with emotional needs stimulate cognitive schemas that activate and even intensify marital dissatisfaction of men with sexual variety.

Also, the results of the present study showed that the components of sensation seeking, including the intensity and novelty, have a direct effect on sexual variety and activated schemas (loneliness, depreciation, rejection, and incompetence), and this effect is transmitted by schemas on sexual variety. The beta coefficient showed that the effect of sensation seeking increases with the entrance of activated schemas. In explaining this finding, we can say; if the relationship with the sexual partner is satisfactory, the emotional needs are satisfied and a positive perception of marital quality is strengthened. As a result, the marital relationship does not deviate from the original path. Otherwise, these activated cognitive schemas lead the person to leave the existing marital relationship. In this way, certain cognitive and emotional variables, such as cognitive schemas activated, mediate the connection between sensation seeking and sexual variety.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: In conducting the research, in addition to not writing the names of individuals on the research questionnaires, the subjects were assured that their information would be kept confidential in order to comply with ethical standards. Also, the subjects' free will to leave the research was observed in order to maintain human dignity.

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, the second was the corresponding author and first supervisors, the third was the second supervisor, and the fourth was the advisor.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: I would like to thank the supervisors, the advisor, and all the participants in this study.

مقاله پژوهشی

پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی بر اساس هیجان‌خواهی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده در مردان
مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره: بررسی مدل معادلات ساختاریمهرداد طباطبایی شوریجه^۱، عزت دیره^{۲*}، مولود کیخسروانی^۲، علی پولادی‌ریشهری^۳

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

۲. استادیار گروه روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

۳. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام‌نور بوشهر، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: مطالعات متعددی به بررسی رابطه هیجان‌خواهی، طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده و تنوع‌طلبی جنسی در مردان پرداخته‌اند. اما پژوهش پیرامون تدوین مدل ساختاری برای پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی بر اساس هیجان‌خواهی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده در مردان متأهل، مورد غفلت واقع شده است.

هدف: پژوهش حاضر، با هدف بررسی مدل معادلات ساختاری پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی بر اساس هیجان‌خواهی با میانجی‌گری طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده در مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شیراز بود.

روش: روش پژوهش توصیفی - همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده شهر شیراز بود که از این تعداد ۲۴۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه تنوع‌طلبی جنسی (گلاس و رایت، ۱۹۹۲)، پرسشنامه هیجان‌خواهی (آرنت، ۱۹۹۴) و پرسشنامه طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده (نوبره و پینتو‌گویا، ۲۰۰۹) استفاده شد. ارزیابی الگوی پیشنهادی از طریق الگویابی معادلات ساختاری انجام شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد مدل پژوهش برازش خوبی دارد. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین متغیرهای هیجان‌خواهی، طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده و تنوع‌طلبی جنسی رابطه معنی‌داری ($P < ۰/۰۰۱$) وجود دارد. نتایج تحلیل مسیر نشان داد هیجان‌خواهی بر طرح‌واره‌های فعال‌شونده در بافت جنسی و تنوع‌طلبی جنسی اثر مستقیم و غیرمستقیم معنی‌داری ($P < ۰/۰۰۱$) دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد طرح‌واره‌های شناختی فعال‌شونده بر تنوع‌طلبی جنسی در مردان متأهل اثر معنی‌داری ($P < ۰/۰۰۱$) دارند.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که هیجان‌خواهی بر تنوع‌طلبی جنسی اثر مستقیم و غیرمستقیم معنی‌داری دارد. طرح‌واره‌های فعال‌شونده در رابطه مؤلفه‌های هیجان‌خواهی و تنوع‌طلبی جنسی نقش میانجی دارند.

کلیدواژه‌ها:

تنوع‌طلبی جنسی، هیجان‌خواهی، طرح‌واره‌های فعال‌شونده

دریافت شده: ۱۳۹۹/۰۷/۲۹

پذیرفته شده: ۱۳۹۹/۰۸/۱۷

منتشر شده: ۱۴۰۰/۰۹/۰۱

* نویسنده مسئول: عزت دیره، استادیار گروه روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

ایاتامه: Ezatdeyreh@iaubushehr.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۷۷۳۶۱۵۶

مقدمه

زندگی خانوادگی با خطرانی گره خورده است که استمرار حیات خانوادگی و سلامت خانواده را مختل می‌کنند (شریفی، حاجی‌حیدری، خوروش و فاتحی‌زاده، ۱۳۹۱). یکی از این خطرانی که استمرار حیات خانوادگی را با خطر مواجه می‌سازد، بی‌وفایی در زناشویی است. خیانت به همسر پیامدهای سوئی بر سلامت نهاد خانواده می‌گذارد (نوبی و محمدی آریا، ۱۳۹۴). افزایش آمار مراجعان درگیر با بی‌وفایی زناشویی به دادگاه‌های خانواده و مراکز مشاوره، مبین این واقعیت تلخ است (رضاییان بیلندی، منیرپور و حسن‌آبادی، ۱۳۹۵). هر نوع پنهان کاری از همسر در برقراری روابط خارج از ازدواج معمولاً ریشه در تنوع‌طلبی جنسی دارد (فردریک، لور، گیلسی و گارسیا، ۲۰۱۷). تنوع‌طلبی جنسی بر اساس تعریف، نقض تعهد رابطه دو نفره است که به شکل‌گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه منجر می‌شود (مدینا، ۲۰۱۳) و حالات مختلفی را در بر می‌گیرد که از آن جمله می‌توان به درگیری عاطفی بدون مقاربت جنسی، داشتن رابطه جنسی بدون درگیری عاطفی و ترکیبی از این دو حالت اشاره نمود، که بیشتر از دو حالت قبل به ازدواج آسیب می‌زند (وود، هرست، ویلسون و برنز - اوکانل، ۲۰۱۹). از دید برخی از محققان، تجارب هیجانی ناشی از آمیزش جنسی با فردی غیر از همسر (سلترمن، گارسیا و ساپلس، ۲۰۱۹) و صمیمیت عاطفی با فردی دیگر (جان، سم، رورو و تسوی، ۲۰۱۷) منشأ تنوع‌طلبی جنسی است. از آنجایی که یکی از نیازهای اساسی زوجین، نیازهای عاطفی و هیجانی است، در صورت ناکامی، بی‌کفایتی یا احساس تحقیر و تنهایی در روابط زناشویی، ممکن است ارضای نیازهای عاطفی و جنسی خارج از ازدواج صورت گیرد (اولویرا و نوبره، ۲۰۱۳).

یکی از عوامل تنوع‌طلبی جنسی، هیجان‌خواهی است (خان‌کرمی، ۱۳۹۵؛ افراطی، شکران و اپستاین، ۲۰۱۹). هیجان‌خواهی یک ویژگی شخصیتی است که به عنوان نیاز به کسب تجارب و احساس‌های جدید و گوناگون (زیارتی‌کرد و میرهاشمی، ۱۳۹۹)، تعریف شده و پیش‌بین مناسبی برای رفتارهای جنسی، فراوانی روابط و علائق جنسی می‌باشد (علی‌پور، سعیدپور و حسنی، ۱۳۹۴). هیجان‌خواهی نشان‌دهنده میل فرد برای دنبال کردن شدت و تازگی در تجربه هیجانی است (پات، تورس، مورالس، سیرینیواسان و سانچز، ۲۰۱۹). در واقع، هیجان‌خواهی گرایش فرد به

جستجوی انواع تحریکات، از جمله لمس و نگاه کردن ساده تا خودنمایی ناشی از فعالیت‌های مختلف می‌باشد (رضاییان بیلندی، منیرپور و حسن‌آبادی، ۱۳۹۵). رابطه هیجان‌خواهی با تنوع‌طلبی جنسی ریشه در زیاده‌خواهی جنسی (سلترمن، گارسیا و ساپلس، ۲۰۱۹)، لذت از تازگی روابط جنسی (گومز و نوبره، ۲۰۱۲) و لذت‌طلبی جنسی (وود، هرست، ویلسون و برنز - اوکانل، ۲۰۱۹) دارد. افزایش هیجان‌خواهی با افزایش دلزدگی زناشویی (عمادی، میرهاشمی و شریفی، ۱۳۹۹) و با افزایش تعارضات زناشویی ارتباط دارد (مطهری، بهزادپور و سهرابی، ۱۳۹۲). ممکن است این ارتباط متأثر از جذابیت فیزیکی، عدم کنترل تکانشگری، خیالبافی‌های رمانتیک و متنوع جنسی نیز باشد (افراطی، شکران و اپستاین، ۲۰۱۹). تازگی روابط و جذابیت ظاهری بیشترین تأثیر را بر افراد هیجان‌طلب دارد و یکی از مهم‌ترین شاخص‌هایی است که در تنوع‌طلبی جنسی مردان مطرح است. افرادی که هیجان‌خواهی بالایی دارند، قادر به کنترل هیجان‌های جنسی خود نیستند (اوتو، ۲۰۱۶).

از آنجایی که بعد از ازدواج افراد هیجان‌طلب، ممکن است به راحتی به سمت روابط جنسی آزاد کشیده نشوند، می‌توان احتمال داد که متغیرهای دیگری بین دو متغیر تنوع‌طلبی جنسی و هیجان‌خواهی، نقش میانجی را ایفاء می‌کنند (پیکسوتو و نوبره، ۲۰۱۵). یکی از متغیرهایی که طبق تحقیق پیکسوتو و نوبره (۲۰۲۰) می‌تواند نقش واسطه را در روابط فرازناشویی و متغیرهای شناختی و هیجانی بازی کند، طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده در بافت جنسی هستند. آنها پس از مرور مطالعات انجام شده بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶، نقش میانجی‌گری طرحواره‌های شناختی را در پردازش اطلاعات هیجانی و جنسی تأیید نموده و این یافته را چنین تبیین کردند که زوجین با مشاهده و ارزیابی الگوهای پاسخ‌دهی، شناخت‌ها، رفتارها و احساسات بین دو طرف در تعاملات زناشویی، به ادراکاتی دست می‌یابند که منجر به صورت‌بندی فرضیاتی راجع به پویایی‌های خانواده و متعاقب آن توسعه طرحواره‌ها یا ساختارهای شناختی نسبتاً پایداری می‌شوند (پیکسوتو و نوبره، ۲۰۲۰). این ساختارهای شناختی در جریان رابطه زناشویی تأثیر گذارند، تعامل بین برانگیختگی‌های خودکار و تداخل شناختی، نقش مهمی در تعیین عملکرد و ارتباطات جنسی بازی می‌کند (بوث، لان و شولتز، ۲۰۱۰). به نظر نوبره و پینتو گویا (۲۰۰۹) دسته‌ای از طرحواره‌ها مرتبط با فعالیت و کنش‌وری جنسی هستند که در شرایط

به رابطه زناشویی با همسر کاهش می‌یابد به دنبال جایگزینی برای ارضای هیجان‌های جنسی خود می‌گردد و چنانچه در شرایط تحریک‌کننده‌ای قرار گیرد، بنابر طرحواره‌هایش، ارتباطات خارج از ازدواج را قابل توجه می‌داند. پیکسوتو و نوبره (۲۰۲۰) پژوهشی از نوع همبستگی تحت عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های شناختی - هیجانی در عملکرد جنسی، با هدف ارزیابی نقش ویژگی‌های شخصیتی، باورهای جنسی، طرحواره‌های شناختی فعال - شونده، افکار خودکار و حالات هیجانی در پیش‌بینی عملکرد جنسی انجام دادند. در مجموع ۴۸۰ زن و ۵۱۷ مرد در این مطالعه شرکت کردند. در گروه زنان، هیجان‌های مثبت، افکار کمتر مرتبط با عدم موفقیت فعالیت جنسی و طرحواره شناختی فعال‌شونده بی‌کفایتی پیش‌بینی‌کننده عملکرد جنسی بود. در مردان نیز پایین بودن طرحواره شناختی بی‌کفایتی و افکار وابسته به عشق شهوانی قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده عملکرد جنسی بود. افراطی، شکران و اپستاین (۲۰۱۹) پژوهشی با روش پس‌رویدادی با عنوان رفتار جنسی اجباری، جرم جنسی: تفاوت در طرحواره‌های شناختی فعال - شونده، هیجان‌خواهی و تکانشگری انجام دادند. در این مطالعه ۱۶۸ زن و ۱۴۸ مرد شرکت کردند. مردان دارای مشکلات جنسی مانند تنوع‌طلبی و هم‌جنس‌گرایی در مقایسه با مردان سالم از نظر جنسی، در هیجان‌خواهی، تکانشگری و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده بی‌کفایتی و طرد نمرات بیشتری کسب کردند. در زنان با مشکلات جنسی نیز در مقایسه با زنان بدون مشکلات جنسی، نمرات طرحواره‌های طرد، بی‌کفایتی و تنهایی به طور معنی‌داری بالاتر بود. ضیایی، سپهری‌شاملو و مشهدی (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان رابطه‌ی طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده، افکار خودآیند منفی و محتوای افکار خودآیند با کنش‌وری جنسی با روش توصیفی - همبستگی، ۱۲۵ دانشجوی متأهل زن را مورد مطالعه قرار دادند. نتایج نشان داد کنش‌وری جنسی توسط متغیرهای افکار خودآیند منفی و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده، پیش‌بینی می‌شود.

علل تنوع‌طلبی جنسی در تمامی جوامع، به ویژه در ایران، به دلیل شرایط اخلاقی و فرهنگی تا حد زیادی ناشناخته مانده است، علاوه بر آنکه بر پایداری روابط زناشویی تأثیر مخربی دارد، همواره یکی از دلایل اصلی گسستگی نظام خانواده بوده است (شریفیان، صفری‌نیا و علی‌زاده‌فرد، ۱۳۹۷). شناسایی عوامل مؤثر بر آن، نقش زیادی در پیشگیری از انحلال خانواده و طلاق زوجین دارد. به ویژه، باتوجه به اینکه تنوع‌طلبی جنسی

خاصی فعال می‌شوند و به عنوان طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده شناخته می‌شوند. زمانی که فرد یک موقعیت جنسی ناموفق را تجربه می‌کند، این باورها موجب فعال شدن طرحواره‌های شناختی منفی می‌شود. طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده مکانیسم‌های شناختی - عاطفی خاصی هستند که فعال‌سازی و هدایت پاسخ‌های هیجانی و جنسی را بر عهده دارند.

برای اولین بار نوبره و پینتوگویا (۲۰۰۹) طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده را در چهار حوزه اصلی مطرح کردند: بی‌کفایتی (من نسبت به سایر مردان بی‌کفایت هستم و نمی‌توانم همسر را ارضا کنم)، تنهایی (همسر در روابط زناشویی با من همراهی نمی‌کند)، تحقیر (همسر نسبت به من بی‌اعتنا است)، طرد (من جذاب نیستم، همسر مرا دوست ندارد). به نظر آنها زمانی که فرد یک موقعیت جنسی ناموفق با همسر را تجربه می‌کند، باورهای ناکارآمدش فعال شده و این طرحواره‌های خود انتقادی، سیستمی متشکل از افکار خودآیند منفی را فرا می‌خوانند که مانع از تمرکز آنها بر ارتباط جنسی رضایت‌بخش با همسر می‌شود (کاتیم و نوبره، ۲۰۱۱).

طرحواره تنهایی ناشی از عدم صمیمیت زناشویی (پیکسوتو و نوبره، ۲۰۱۷)، طرحواره بی‌کفایتی ناشی از بی‌کفایتی در روابط زناشویی با همسر و عدم توانایی در برآورده کردن انتظارات همسر (پیکسوتو و نوبره، ۲۰۲۰)، طرحواره طرد به علت عدم جذابیت و دلزدگی زناشویی (افراطی، شکران و اپستاین، ۲۰۱۹) و طرحواره تحقیر ناشی از احساس بی‌ارزشی خود در روابط عاطفی و جنسی با همسر (ضیایی، سپهری‌شاملو و مشهدی، ۱۳۹۲) می‌باشد. افراطی، شکران و اپستاین (۲۰۱۹) طرحواره‌های شناختی فعال شونده را تصورات ذهنی پیرامون نیازهای عاطفی و جنسی می‌دانند که افراد از همسر یا شریک جنسی خود دارند. در اثر عدم ارضای این نیازها، طرحواره‌های منفی برانگیخته شده و زمینه برای مشکلات زناشویی و روابط خارج از ازدواج مساعد می‌گردد. به نظر پیکسوتو و نوبره (۲۰۲۰) طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده، تعمیم‌های شناختی یک فرد درباره ارتباط هیجانی و جنسی است که از تجارب گذشته نشأت گرفته و رفتار جنسی را حتی پس از ازدواج هدایت می‌کنند. به نظر افراطی، شکران و اپستاین (۲۰۱۹) تازگی تجارب جنسی و جذابیت ظاهری بیشترین تأثیر غیرمنطقی را بر طرحواره‌های افراد هیجان طلب دارد. به نظر نوبره و پینتوگویا (۲۰۰۸) افراد هیجان طلب، زود انگیخته هستند و در صورت فعال شدن طرحواره‌هایشان به صورت تکانشی عمل می‌کنند. آنها بر این باورند وقتی علاقه مرد

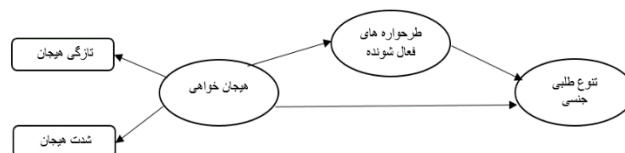
دقت کافی در تکمیل پرسشنامه‌های تحقیقاتی بود. ابزار اصلی گردآوری در این مطالعه سه پرسشنامه به قرار زیر بود.

(ب) ابزار

پرسشنامه تنوع‌طلبی جنسی^۱: این پرسشنامه توسط گلاس و رایت (۱۹۹۲) برای سنجش میزان تنوع‌طلبی جنسی و توجه روابط عاطفی یا جنسی با فردی غیر از همسر ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۱۷ ماده است که خرده‌مقیاس‌های توجه‌های جنسی (ماده‌های ۵، ۸، ۹، ۱۱، ۱۴)، توجه‌های عاطفی (ماده‌های ۳، ۷، ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۶) و انگیزه‌های بیرونی (ماده‌های ۱، ۲، ۴، ۶، ۱۵، ۱۷) متداول افراد را برای درگیر شدن در روابط فرازنشویی مورد سنجش قرار می‌دهد. پاسخ‌ها در مقیاس ۵ درجه‌ای از طیف لیکرت تنظیم شده و نمره‌گذاری ماده‌ها براساس یک مقیاس پنج درجه‌ای شامل ۱ = کاملاً موچه، ۲ = موچه، ۳ = تا حدودی موچه، ۴ = نا موچه و ۵ = کاملاً ناموچه، انجام می‌پذیرد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۱۷ و حداکثر نمره آن ۸۵ می‌باشد. گلاس و رایت (۱۹۹۲) پایایی این مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ برآورد کرده‌اند. در ایران، شریفی، حاجی حیدری، خورش و فاتحی‌زاده (۱۳۹۱) نیز ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه را ۰/۹۴ و روایی آن را در سطح مطلوبی گزارش نموده‌اند. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ در دامنه‌ای از ۰/۷۶ تا ۰/۸۵ به دست آمد.

پرسشنامه برانگیختگی طرحواره‌های شناختی در بافت جنسی^۲: این پرسشنامه توسط نوبره و پینتوگویا (۲۰۰۹) ساخته شده که طرحواره‌های شناختی معیوب افراد هنگام قرار گرفتن در موقعیت‌های جنسی را اندازه‌گیری می‌کند. دارای ۲۸ ماده و چهار مؤلفه طرحواره‌تنبهایی (ماده‌های ۳، ۵، ۱۸، ۲۳، ۲۸)، پردشدگی (ماده‌های ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷)، تحقیر (ماده‌های ۱۶، ۲۱، ۲۲) و بی‌کفایتی (ماده‌های ۱، ۲، ۴، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴) را می‌سنجد. در آن از آزمودنی خواسته می‌شود به هر کدام از موارد، با توجه به گزینه‌های داده شده، یعنی کاملاً اشتباه، اشتباه، نه اشتباه و نه درست، درست و کاملاً درست، با نمره‌گذاری ۱-۵ پاسخ دهد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۲۸ و حداکثر نمره ۱۴۰ می‌باشد. نوبره و پینتوگویا (۲۰۰۹) ضریب پایایی این پرسشنامه را با احتساب ضریب آلفای

تعهد زناشویی را در معرض خطر قرار داده و زمینه زوال روابط زناشویی را مهیا می‌سازد (علاقبند، شریفی، فرزاد و آقاییوسفی، ۱۳۹۹). بنابراین، لازم است تا علل زیربنایی ایجاد آن شناسایی شده و روابط مستقیم و غیرمستقیمی که این علل می‌توانند داشته باشند کشف شود. با توجه به آنچه ذکر شد، سؤال اساسی پژوهش حاضر این است که آیا مدل پیشنهادی تأثیر هیجان‌خواهی با میانجی‌گری طرحواره‌های فعال‌شونده در پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شیراز بر ارزش خوبی دارد؟

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش برگرفته از نتایج مطالعات پیشین

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: این مطالعه توصیفی - همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری است. جامعه پژوهش حاضر تمامی مردان متأهلی بودند که حداقل چهار سال از ازدواج آنها گذشته و به دلیل خیانت زناشویی و مشکلات جنسی، به مراکز مشاوره شهر شیراز از بهمن ماه سال ۱۳۹۷ تا اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۸ مراجعه کرده بودند، تعداد آنها ۴۳۹ نفر بود. از بین مراکز مشاوره موجود در شیراز ۶ مرکز حاضر به همکاری با پژوهش حاضر شدند. گروه نمونه به روش در دسترس و بنا بر رضایت افراد برای همکاری در پژوهش انتخاب شدند. با توجه به اینکه در این پژوهش، متغیر پیش‌بین هیجان‌خواهی شامل دو مؤلفه، متغیر میانجی طرحواره‌های فعال‌شونده شامل چهار مؤلفه و متغیر ملاک تنوع‌طلبی جنسی شامل سه مؤلفه می‌باشند، مطابق با ملاک مک کالم، براون و سوگوارا (۱۹۹۶) حجم نمونه به ازای هر متغیر به تعداد تقریباً ۱۵ تا ۲۰ برابر خرده‌مقیاس‌های ابزارهای پژوهش می‌شود برای اطمینان ۲۴۰ نفر از کل جامعه آماری برآورد شد که به روش در دسترس از افرادی که رضایت برای همکاری در پژوهش داشتند، انتخاب شدند. ملاک ورود به پژوهش، سپری شدن حداقل ۴ سال از مدت ازدواج و نمره بالاتر از میانگین در پرسشنامه تنوع‌طلبی جنسی گلاس و رایت (۱۹۹۲) بود. ملاک خروج نیز عدم تمایل و

^۱. Sexual variety scale

^۲. Questionnaire of Cognitive Schema Activation in Sexual Context (QCSASC)

(۱۳۷۶)، به نقل از میزری‌عالی، جنگی و سنگانی، (۱۳۹۸) گزارش شده است. او ضریب آلفای کرونباخ آن را ۰/۶۵ و ضریب همبستگی کل مقیاس آرت را با مقیاس هیجان‌خواهی زاگرمین ۰/۴۱ بدست آورد که نشان دهنده روایی ملاکی همزمان این مقیاس است (میزری‌عالی، جنگی و سنگانی، ۱۳۹۸). در پژوهش حاضر، پایایی به روش آلفای کرونباخ برای تازگی و شدت هیجان به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۸۱ به دست آمد. انجام معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و Amos ویراست ۲۲ انجام گرفت.

یافته‌ها

با توجه به داده‌های به دست آمده و با استفاده از روش‌های آمار توصیفی به بررسی مشخصات دموگرافیک پرداخته شده است: سن آزمودنی‌ها بین ۳۲ تا ۵۰ سال بود. مدت زمان ازدواج بین ۴ تا ۱۵ سال بود. سطح تحصیلات ۲۳٪ افراد مورد مطالعه در سطح سیکل، ۵۴٪ دیپلم و ۴۳٪ آنها نیز در سطح لیسانس بود. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول زیر گزارش شده است:

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار
طرحواره تنهایی	۱۷/۲۸	۳/۱۹
طرحواره تحقیر	۷/۱۵	۱/۵۶
طرحواره طرد	۱۸/۳۶	۳/۲۱
طرحواره بی‌کفایتی	۳۵/۴۷	۴/۶۵
تازگی هیجان	۲۶/۳۹	۳/۲۴
شدت هیجان	۲۱/۴۵	۲/۱۶
هیجان‌خواهی	۶۳/۵۷	۴/۳۵
تنوع‌طلبی جنسی	۵۹/۱۲	۹/۸۹

برای تعیین میزان رابطه متغیرها، ضریب همبستگی بین متغیرهای مورد پژوهش محاسبه شد که نتایج آن در جدول ۲ نشان داده شده است:

کرونباخ، ۰/۹۷ گزارش کردند. در مطالعه نوبره و پینتوگویا (۲۰۰۹) نیز پایایی پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ برای چهار عامل طرحواره تنهایی، تحقیر، بی‌کفایتی و طردشدگی به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۸۴، ۰/۹۵ و ۰/۹۳ گزارش شده است. نوبره و پینتوگویا (۲۰۰۹) ضرایب روایی همگرایی پرسشنامه طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده را با پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ و براون (۲۰۰۵)، پرسشنامه طرحواره جنسی مردان اندرسون، سیرانوسکی و اسپیندل (۱۹۹۹) و پرسشنامه طرحواره جنسی زنان اندرسون و سیرانوسکی (۱۹۹۴) را به ترتیب ۰/۵۵، ۰/۴۶ و ۰/۷۴ بدست آوردند که در سطح ($P < ۰/۰۰۱$) معنی دارند (نوبره و پینتوگویا، ۲۰۰۹). در ایران، ضیائی و سپهری‌شاملو و مشهدی (۱۳۹۲) پایایی پرسشنامه مذکور را بر پایه ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر ۰/۶۸ به دست آوردند که نشان دهنده همسانی درونی مناسب این آزمون بود. در پژوهش حاضر، ضرایب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های تنهایی، تحقیر، بی‌کفایتی و طردشدگی به ترتیب، ۰/۸۱، ۰/۷۲، ۰/۸۹ و ۰/۷۶ به دست آمد. پرسشنامه هیجان‌خواهی^۱: برای سنجش متغیر هیجان‌خواهی، از مقیاس هیجان‌خواهی آرت (۱۹۹۴) استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۰ ماده و ۲ خرده مقیاس تازگی هیجان (ماده‌های ۱، ۳، ۵، ۷، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۷، ۱۹) و شدت هیجان (ماده‌های ۲، ۴، ۶، ۸، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۰) تشکیل شده که به منظور سنجش میزان هیجان‌خواهی بکار می‌رود. مقیاس هیجان‌خواهی آرت، در پی کشف رابطه هیجان‌خواهی با انواع گوناگون رفتار تنظیم شده است. نمره‌گذاری سؤالات به صورت ۱-۵ برای گزینه‌های بسیار زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و بسیار کم تنظیم شده است. سؤال‌های ۲، ۳، ۶، ۱۱، ۱۳ و ۱۷ به طور معکوس طرح شده‌اند. یعنی نمره ۵ نشانگر هیجان‌خواهی خفیف یا عدم هیجان‌خواهی است و در سایر سؤال‌ها نمره ۵ حداکثر هیجان‌خواهی را نشان می‌دهد. حداقل نمره در این آزمون ۲۰ و حداکثر ۱۰۰ می‌باشد. آرت (۱۹۹۴) ضریب پایایی درونی آن را در دامنه ۰/۸۳ تا ۰/۸۶ و پایایی بازآزمایی کل آن را ۰/۷۸ گزارش کرده است. مطالعه دیسریچارد، وس، بووارد، دانترز و پیگنان (۲۰۰۸) نیز نشان داد که مقیاس آرت علاوه بر اینکه از پایایی متوسطی برخوردار است، روایی پیش‌بین بالایی نیز دارد و با مقیاس هیجان‌خواهی زاگرمین (۱۹۷۱) همبستگی خوبی دارد. خصوصیات روانسنجی این مقیاس در ایران توسط پوروفایی

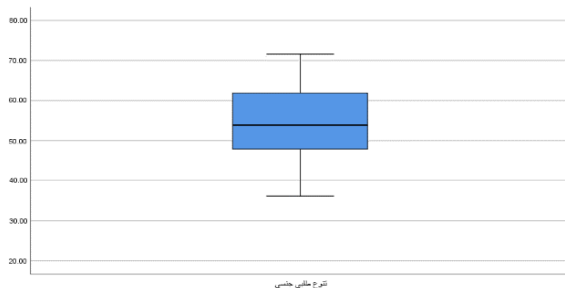
^۱. Sensation seeking scale

جدول ۲. رابطه هیجان‌خواهی و طرحواره‌های فعال‌شونده با تنوع طلبی جنسی

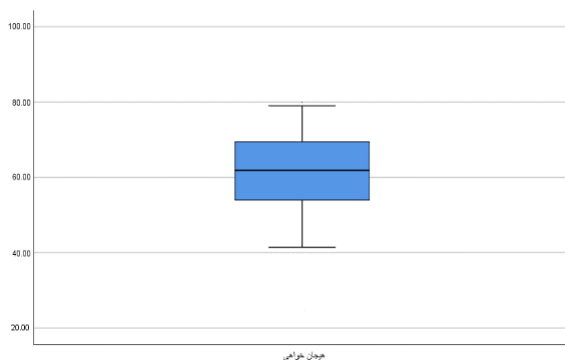
متغیرها	تحقیق	تنهایی	طرد	بی‌کفایتی	تنوع طلبی
شدت هیجان	**۰/۶۳۹	**۰/۲۷۸	**۰/۵۷۳	**۰/۲۸۹	**۰/۵۳۳
تازگی هیجان	**۰/۳۹۲	**۰/۲۹۱	**۰/۴۶۱	**۰/۴۱۶	**۰/۴۲۰
هیجان‌خواهی (کل)	**۰/۵۵۴	**۰/۲۳۸	**۰/۴۲۴	**۰/۴۵۳	**۰/۳۳۲
تنوع طلبی جنسی	**۰/۳۷۰	**۰/۳۹۲	**۰/۳۸۱	**۰/۲۶۳	۱

** P < ۰/۰۰۱

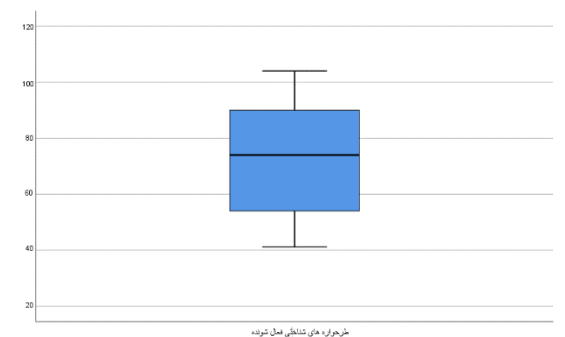
همانگونه که مشاهده می‌شود، رابطه معنی‌داری در سطح ($P < ۰/۰۰۱$) بین تنوع طلبی جنسی، هیجان‌خواهی و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده وجود دارد. قبل از ارزیابی مفروضه‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری، نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف مورد محاسبه قرار گرفت. مقادیر Z برای تنوع طلبی جنسی (۰/۶۹۲)، هیجان‌خواهی (۰/۶۳۳) و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده نیز (۰/۷۲۶) به دست آمد که همه آنها دارای سطح معناداری بالاتر از ۰/۰۵ بوده و بیانگر نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌باشد. برای بررسی عدم هم‌خطی بین متغیرهای مستقل نیز از شاخص تولرانس و VIF یا تورم واریانس استفاده شده است. شاخص تولرانس و تورم واریانس به ترتیب ۰/۷۶۲ و ۱/۱۳۰ به دست آمد که نشان می‌دهد فرض برقراری عدم هم‌خطی متغیرهای مستقل رعایت شده است. نتیجه محاسبه آزمون دوربین واتسون نیز ۱/۵۵۳ به دست آمد که نشان می‌دهد مفروضه استقلال خطاها نیز در بین داده‌های پژوهش برقرار است. نرمال بودن پراکندگی نمرات متغیر وابسته به عنوان پیش شرط رگرسیون خطی بررسی شد، نتایج آن در نمودار ۱ ارائه شده است:

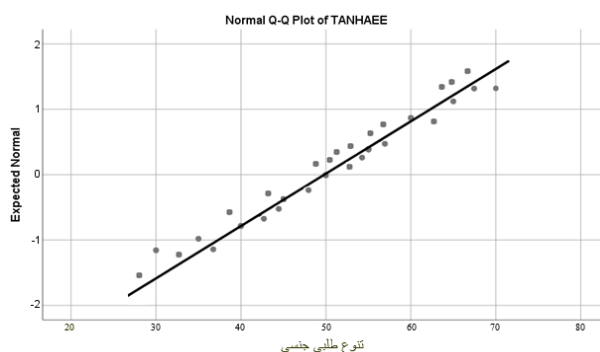
نمودار ۲. نتایج آزمون باکس ویسکر برای تنوع طلبی جنسی

نمودار ۳. نتایج آزمون باکس ویسکر برای هیجان‌خواهی

نمودار ۴. نتایج آزمون باکس ویسکر برای طرحواره‌های فعال‌شونده

نمودار ۱. پراکندگی نمرات آزمودنی‌ها

همانگونه که مشاهده می‌شود نمودارهای ۲، ۳ و ۴ نشان می‌دهند، در توزیع متغیرهای مورد پژوهش، داده پرتی وجود ندارد. پس از بررسی و تأیید

بر اساس نمودار ۱ فرض خطی بودن تأیید می‌گردد. به منظور شناسایی داده‌های پرت، آزمون باکس ویسکر برای متغیرهای پژوهش محاسبه گردید، نتایج این محاسبات در نمودارهای ۲، ۳ و ۴ نشان داده شده است:

پیش‌فرض‌ها، تحلیل مدل انجام شد. شاخص‌های برازندگی مدل محاسبه و در جدول ۳ خلاصه شده است:

جدول ۳. شاخص‌های برازش حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها

آزمون	مقادیر قابل قبول	مقادیر قبل از تصحیح	مقادیر پس از تصحیح
χ^2/df	>3	۴/۶۷	۲/۸۹
RMSEA	$<0/08$	۰/۰۷۱	۰/۰۶۸
GFI	$<0/9$	۰/۸۳۵	۰/۹۰۶
AGFI	$<0/9$	۰/۸۷۹	۰/۹۱۰
CFI	$>0/9$	۰/۹۳	۰/۹۱۴

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که مقدار RMSEA برابر با ۰/۰۶۸ به دست آمد که این مقدار کمتر از ۰/۰۸ است و نشان دهنده این است که میانگین مجذور خطاهای مدل مناسب است و مدل قابل قبول می‌باشد. همچنین نسبت کای دو به درجه‌آزادی ۲/۸۹ به دست آمد که کمتر از ۳ است و در سطح ۰/۰۶ معنی‌دار است. شاخص برازندگی تعدیل یا GFI نیز ۰/۸۳۵ و شاخص نکویی برازندگی تعدیل شده یا AGFI ۰/۸۷۹ به دست آمد. میزان

شاخص‌های مذکور تقریباً کمتر از ۰/۹ بود که نشان می‌دهد مدل پژوهش حاضر، برازش مناسبی دارد.

جدول ۴ به اثر مستقیم مؤلفه‌های هیجان‌خواهی و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده اشاره دارد. همانگونه که ملاحظه می‌گردد مؤلفه‌های هیجان‌خواهی بر طرحواره‌های فعال‌شونده اثر مستقیم معنی‌داری ($P < 0/001$) دارند. بطور کلی، مدل تأثیر هیجان‌خواهی ($F(4,225) = 29/221, P < 0/001$) بر طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده معنی‌دار است. اثر تازگی و شدت هیجان بر طرحواره‌ها معنی‌دار ($P < 0/001$) است، همچنین مقدار R^2 نشان می‌دهد تازگی هیجان بر طرحواره طرد بیشترین تأثیر را دارد. تازگی و شدت هیجان بر تنوع‌طلبی جنسی نیز اثر مستقیم معنی‌داری ($P < 0/001$) دارند. نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیره مندرج در جدول ۵ نشان می‌دهد طرحواره‌های فعال‌شونده در بافت جنسی بر تنوع‌طلبی جنسی مردان متأهل نقش میانجی‌گر دارند. همانگونه که نتایج محاسبات مندرج در جدول ۵ نشان می‌دهد طرحواره‌های فعال‌شونده بر تنوع‌طلبی تأثیر معنی‌داری در سطح ($P < 0/001$) دارند. طرحواره‌تهایی بر تنوع‌طلبی جنسی بالاترین اثر را دارد.

جدول ۴. اثر مستقیم هیجان‌خواهی بر طرحواره‌های فعال‌شونده در بافت جنسی

متغیر	B	B	R ²	t	P
تازگی هیجان بر طرحواره‌تهایی	۰/۲۱۳	۰/۱۹۴	۰/۰۸۵	۲/۶۸۲	۰/۰۰۳
تازگی هیجان بر طرحواره تحقیر	۰/۱۷۱	۰/۱۵۸	۰/۱۵۴	۱/۹۹۶	۰/۰۴
تازگی هیجان بر طرحواره طرد	۰/۶۵۶	۰/۶۶۰	۰/۲۱۳	۱۱/۴۴۹	۰/۰۰۰
تازگی هیجان بر طرحواره بی‌کفایتی	۰/۷۱۷	۰/۲۸۸	۰/۱۷۳	۷/۴۰۹	۰/۰۰۰
شدت هیجان بر طرحواره‌تهایی	۰/۷۳۶	۰/۲۴۵	۰/۰۷۸	۵/۸۹۴	۰/۰۰۰
شدت هیجان بر طرحواره تحقیر	۱/۵۵۳	۰/۵۳۵	۰/۴۰۸	۸/۹۷۴	۰/۰۰۰
شدت هیجان بر طرحواره طرد	۰/۳۴۵	۰/۱۶۷	۰/۳۲۸	۲/۵۳۸	۰/۰۰۴
شدت هیجان بر طرحواره بی‌کفایتی	۰/۸۸۷	۰/۴۵۲	۰/۰۸۴	۷/۸۵۸	۰/۰۰۰
تازگی هیجان بر تنوع‌طلبی جنسی	۰/۲۷۱	۰/۲۲۰	۰/۱۷۶	۶/۹۴۷	۰/۰۰۰
شدت هیجان بر تنوع‌طلبی جنسی	۰/۲۳۵	۰/۲۰۷	۰/۲۸۴	۴/۵۶۲	۰/۰۰۰

جدول ۵. اثر طرحواره‌های فعال‌شونده در بافت جنسی بر تنوع‌طلبی جنسی

متغیر	B	β	R ²	t	P
طرحواره‌تهایی بر تنوع‌طلبی جنسی	۰/۲۰۵	۰/۳۶۲	۰/۱۵۴	۶/۵۱۲	۰/۰۰۰
طرحواره تحقیر بر تنوع‌طلبی جنسی	۰/۱۶۸	۰/۲۸۵	۰/۱۳۷	۴/۱۱۸	۰/۰۰۰
طرحواره طرد بر تنوع‌طلبی جنسی	۰/۳۰۳	۰/۲۱۷	۰/۱۴۵	۳/۶۲۷	۰/۰۰۰
طرحواره بی‌کفایتی بر تنوع‌طلبی جنسی	۰/۲۵۳	۰/۱۹۹	۰/۰۶۹	۳/۲۶۱	۰/۰۰۱

فعال‌شونده نیز وجود دارد که میزان آن با اثر غیر مستقیم در جدول ۶ مشخص شده است:

در مورد تأثیر هیجان‌خواهی بر تنوع‌طلبی جنسی، علاوه بر اینکه یک اثر مستقیم وجود دارد، یک اثر غیر مستقیم نیز با میانجی‌گری طرحواره‌های

جدول ۶. اثرات غیر مستقیم، مستقیم و اثر کل هیجان‌خواهی بر تنوع‌طلبی جنسی

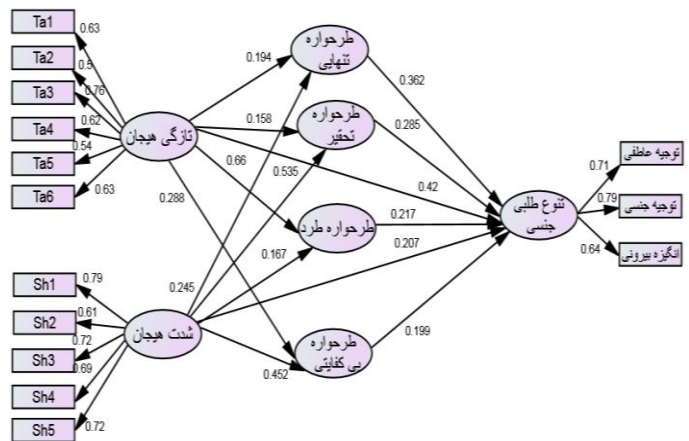
متغیرها	اثر غیرمستقیم	اثر مستقیم	اثر کل	t	P
تازگی هیجان ⇨ طرحواره فعال‌شونده ⇨ تنوع‌طلبی	۰/۱۰۲	۰/۳۱۸	۰/۴۲۰	۷/۳۴۸	۰/۰۰۰
شدت هیجان ⇨ طرحواره فعال‌شونده ⇨ تنوع‌طلبی	۰/۰۸۸	۰/۱۱۲	۰/۲۰۱	۳/۱۸۹	۰/۰۰۱

معادلات ساختاری انجام شد، نتایج نشان داد مدل از برازش مناسبی برخوردار است. به این ترتیب می‌توان گفت تنوع‌طلبی جنسی بر اساس متغیر پیش‌بین هیجان‌خواهی و با میانجی‌گری طرحواره‌های شناختی فعال شونده قابل پیش‌بینی است. این یافته با نتایج مطالعات خان‌کرمی (۱۳۹۵)، علی‌پور، سعیدپور و حسنی (۱۳۹۴)، ضیائی، سپهری‌شاملو، مشهدی (۱۳۹۲) و با نتایج پژوهش‌های پیکستو و نوبره (۲۰۲۰)، پات، تورس، مورالس، سیرینیواسان و سانچز (۲۰۱۹) و سلترمن، گارسیا و ساپلس (۲۰۱۹) همسویی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت هیجان‌خواهی اثر مستقیم و غیر مستقیم معنی‌داری با میانجی‌گری طرحواره‌های شناختی فعال شونده بر تنوع‌طلبی جنسی دارد که می‌تواند حاکی از تأثیر پر فشار تمایلات و نیازهای عاطفی برآورده نشده فرد باشد. تجربه مجدد صمیمیت عاطفی و جنسی، چیزی که دیگر آن را در زندگی مشترک خود نمی‌یابند، جذابیتی که روابط نامشروع برای آنها دارد و اینکه هیچ یک از طرفین، عیب‌جویی، سرزنش و شکوه نمی‌کنند، توجیه‌کننده تنوع‌طلبی جنسی این دسته از افراد است (سلترمن، گارسیا و ساپلس، ۲۰۱۹). علی‌رغم زمینه بی‌اعتمادی و ابراز هیجان و عاطفه محدودی که ریشه در تجارب قبلی فرد دارد، برای ایجاد احساس ارزشمندی در خود، وارد رابطه‌ای خارج از تعهدات زندگی مشترک با همسر می‌شود. احساس برآورده نشدن کافی نیاز فرد به حمایت و توجه عاطفی توسط همسر در روابط زناشویی می‌تواند انگیزه‌ای برای فرد جهت زیر پا گذاشتن تعهد و وفاداری به همسر ایجاد کند.

نکته مهم اینکه اکثر افرادی که برای حل مسائل زناشویی به مراکز مشاوره مراجعه می‌کنند از اصلاح و تغییر الگوهای رفتاری و باورهای هسته‌ای خود ناامید شده‌اند و اصرار می‌ورزند که این باورهای زیر بنایی (طرحواره‌ها) و رفتارها به صورت جزء جدایی‌ناپذیر وجودشان است و در نتیجه نمی‌توانند آنها را تغییر دهند (اولویرا و نوبره، ۲۰۱۳). به همین دلیل به دنبال راهی برای

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود اثر مستقیم، غیر مستقیم و اثر کل ابعاد هیجان‌خواهی بر تنوع‌طلبی جنسی معنی‌دار می‌باشد. اثر غیر مستقیم هیجان‌خواهی با میانجی‌گری طرحواره‌های فعال‌شونده به طور کل در سطح $(P < ۰/۰۰۱)$ معنی‌دار است. بنابراین می‌توان گفت با احتمال ۹۹ درصد اطمینان، طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده در رابطه بین هیجان‌خواهی و تنوع‌طلبی جنسی نقش میانجی ایفا می‌کنند. اثر کل هیجان‌خواهی بر تنوع‌طلبی جنسی نیز که برابر با مجموع اثرات مستقیم و میانجی است در سطح $(P < ۰/۰۰۱)$ معنی‌دار می‌باشد.

بر اساس محاسبات فوق، مدل نهایی معادلات ساختاری پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی بر اساس هیجان‌خواهی و با میانجی‌گری طرحواره‌های شناختی فعال شونده در مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره به صورت زیر قابل ترسیم است:

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی بر اساس هیجان‌خواهی با میانجی‌گری طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده در مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر شیراز بود. تحلیل مدل به روش مدل‌یابی

طلبی با برانگیختگی طرحواره‌های شناختی تأثیر معنی‌داری بر تنوع‌طلبی جنسی دارند و می‌توانند عاملی برای خروج از روابط زناشویی باشند. افراطی، شکران و اپستاین (۲۰۱۹)، نوبره و پینتوگویا (۲۰۱۵) و اولویرا و نوبره (۲۰۱۳) نیز در تحقیقات خود به نقش میانجی‌گر طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده در روابط جنسی اشاره کرده‌اند. از این رو می‌توان اذعان نمود که از جمله عوامل مؤثر در تنوع‌طلبی جنسی، طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده هستند که بیانگر افکار و شناختارهای فرد در مورد عملکرد جنسی یا توانایی فرد در کنش‌وری جنسی می‌باشد. البته بنا به نظر پیکسوتو و نوبره (۲۰۲۰) عدم موفقیت فعالیت جنسی و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده بی‌کفایتی پیش‌بینی‌کننده عملکرد جنسی هستند. البته، طرحواره‌های فعال‌شونده بیشتر متأثر از خودپنداره جنسی خود فرد هستند تا ناشی از تعامل جنسی بین زن و شوهر. ممکن است فرد خود را در روابط زناشویی بی‌کفایت، غیر جذاب یا طردشده بداند که در این صورت می‌کوشد با کسب تجارب متنوع و جدید، ضمن برطرف کردن نیاز جنسی، احساس و تصور مثبت‌تری از خود بیابد و از تنهایی رها شود. هیجان‌خواهی نیز می‌تواند طرحواره‌های بی‌کفایتی، تحقیر، تنهایی و طردشده‌گی را برانگیخته کند. افکار برانگیخته شده مبتنی بر این ایده کلی است که رابطه زناشویی به تنهایی نمی‌تواند نیازهای عاطفی و هیجانی فرد هیجان‌طلب را ارضا نماید و تمایلات درونی فرد راهی برای توجیه آن پیدا می‌کند. در این زمینه آرنه (۱۹۹۴) به نکته مهمی تأکید می‌کند مبنی بر اینکه فرد هیجان‌طلب به دنبال اثبات خود است. به این ترتیب، دور از انتظار نیست که تجارب جدید هیجانی تأثیر معنی‌داری بر طرحواره‌های فعال‌شونده داشته باشد. شاید بتوان استنباط کرد که چنین شخصی، صرفاً به دنبال رفع نیازهای عاطفی و جنسی خود است. در این زمینه همچنین، می‌توان اذعان کرد افراد هیجان‌طلب از ریسک‌کردن و تجارب تازه جنسی استقبال می‌کنند (پیکسوتو و نوبره، ۲۰۱۵). به ویژه با توجه به اینکه پات، تورس، مورالس و سیرینیواسان و سانچز (۲۰۱۹) در توصیف ویژگی افراد هیجان‌طلب بر این نکته مهم تأکید نمودند که این افراد در هیجان‌خواهی و ماجراجویی به دنبال لذت‌جویی و اثبات خود هستند هر چند که این تجارب پرخطر باشند. در اغلب افراد تنوع‌طلب جنسی نیز هدف از روابط فرازناشویی، برقراری روابط جنسی آزاد و نامحدود است. آنها چنین مطرح کردند که هیجان‌خواهی در افراد بسیار متفاوت است، به نظر می‌رسد که نظام شناختی و عاطفی هر فرد بر پایه این

کاهش فشارهای روانی، تغییر شرایط زندگی زناشویی با همسر، کاهش یا فقدان رضایت زناشویی و نیازهای هیجانی می‌باشند. ماهیت رابطه زن و شوهر و توصیف آن به صورت یک رابطه محدود‌کننده، عامل مهمی در بروز مشکلات زناشویی و تشدید میل به روابط فرازناشویی است (پات، تورس، مورالس، سیرینیواسان و سانچز، ۲۰۱۹). در واقع این هیجان‌خواهی و طرحواره‌های آنها است که عامل تنوع‌طلبی جنسی است و نارضایتی از روابط زناشویی و عدم ارضای نیازهای عاطفی و جنسی تحریک‌کننده طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده و حتی تشدیدکننده هیجان‌خواهی جنسی آنان است. درک طرحواره‌های افراد متأهل به عنوان یک اصل سازمان‌بخش، برای درک تجارب زندگی زناشویی ضروری است (نوبره و پینتوگویا، ۲۰۰۹). طرحواره‌های شناختی، به عنوان الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسان، در مسیر زندگی زناشویی در اثر هیجان‌خواهی فعال می‌شوند و مسیر ارتباطات زناشویی را هدایت می‌کنند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مؤلفه‌های هیجان‌خواهی شامل شدت و تازگی هیجان اثر مستقیم بر تنوع‌طلبی جنسی و طرحواره‌های فعال‌شونده (طرحواره‌های تنهایی، تحقیر، طرد و بی‌کفایتی) دارند و این تأثیر توسط طرحواره‌ها به عنوان متغیر میانجی نیز بر تنوع‌طلبی جنسی منتقل می‌شود. ضریب بتای مدل رگرسیون پیش‌بینی تنوع‌طلبی جنسی نشان داد که تأثیر هیجان‌خواهی همراه با ورود طرحواره‌های فعال‌شونده افزایش می‌یابد. به این ترتیب، هیجان‌خواهی علاوه بر اثر مستقیمی که بر تنوع‌طلبی جنسی در مردان متأهل دارد به واسطه فعال شدن طرحواره‌های تنهایی، تحقیر، طرد و بی‌کفایتی بر تنوع‌طلبی جنسی تأثیر می‌گذارد. این یافته با نتایج مطالعات پیکسوتو و نوبره (۲۰۲۰) و افراطی، شکران و اپستاین (۲۰۱۹) همسویی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت؛ طرحواره‌های فعال‌شونده در بافت جنسی مفهومی برای خودسنجی جنسی مردان در ارتباط با زنان است، نوعی ارزیابی از ارتباط با شریک جنسی که باعث برانگیختگی طرحواره‌ها در مردان می‌گردد. اگر ارتباط با شریک جنسی رضایت‌بخش باشد، نیازهای هیجانی ارضاء شوند و ادراک مثبتی از کیفیت آن در روابط زناشویی وجود داشته باشد، ارتباط زناشویی از مسیر اولیه خارج نمی‌شود. در غیر این صورت، این طرحواره‌های شناختی، فعال شده، فرد را به سمت خروج از رابطه زناشویی موجود هدایت می‌کنند. با توجه به نتایج می‌توان اذعان کرد که طرحواره‌های فعال‌شونده در ارتباط بین هیجان‌خواهی و تنوع‌طلبی جنسی مؤثر است؛ هیجان

خصیصه سازمان‌دهی می‌شود. به این ترتیب، متغیرهای شناختی و هیجانی خاصی مانند طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده در ارتباط هیجان‌خواهی با تنوع‌طلبی جنسی میانجی‌گردند. به عبارتی، باید شباهت و همگنی بالایی بین هیجان‌خواهی و طرحواره‌های شناختی دو نفر وجود داشته باشد تا بتوان آنها را در یک افق تصور کرد (رضاییان‌بیلندی، منیرپور و حسن‌آبادی، ۱۳۹۵؛ نوایی و محمدی‌آریا، ۱۳۹۴؛ اولویرا و نوبره، ۲۰۱۳). می‌توان انتظار داشت افرادی که در سطح شدید هیجان‌خواهی قرار دارند، تمایل دارند با افرادی نظیر خود ازدواج کنند و همین‌گرایش نیز باید در افرادی که هیجان‌خواهی پایینی دارند، مشاهده شود. دو زوجی که در یک گستره و یک مسیر حرکت می‌کنند، بهتر یکدیگر را درک کرده و به نیازهای هم بهتر توجه می‌کنند.

در اینجا باید یادآور شد که این پژوهش دارای محدودیت‌هایی است که به آنها اشاره می‌شود. از آنجا که زنان مورد بررسی قرار نگرفته و پژوهش تنها روی مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره انجام شده، لذا لازم است در تعمیم نتایج احتیاط لازم صورت گیرد. از سوی دیگر، استفاده از پرسشنامه اطلاعات عمیق و کاملاً منطبق با واقعیت ارائه نمی‌دهد، بنابراین توصیه می‌شود در پژوهش‌های آتی از رویه‌ای ترکیبی استفاده شود. ضمن آنکه با توجه به نتایج پژوهش حاضر، هیجان‌خواهی و طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده حدود ۳۷ درصد واریانس تنوع‌طلبی جنسی را تبیین می‌کنند که نشان می‌دهد عوامل دیگری نیز بر تنوع‌طلبی جنسی تأثیر دارند. لذا، به پژوهشگران علاقمند توصیه می‌شود سایر عوامل مؤثر بر آن را در

مطالعات بعدی مورد پژوهش قرار دهند. بر اساس نتایج پژوهش می‌توان پیشنهاد نمود که در جریان مشاوره‌های زناشویی، تعدیل هیجان‌خواهی و اصلاح طرحواره‌های شناختی فعال‌شونده (طرحواره تنهایی، تحقیر، طرد و بی‌کفایتی) در زوجین به ویژه مردان ناراضی انجام شود. همچنین، آموزش روش‌های صحیح ارضای نیازهای جنسی و عاطفی همسر در جریان مشاوره زناشویی ضروری است. برگزاری کارگاه‌های آموزشی توسط سازمان‌های مرتبط با مسائل خانواده (مانند سازمان بهزیستی) در راستای ارتقای آگاهی زوجین نسبت به عواقب و پیامدهای بی‌وفایی زناشویی بر سلامت روانشناختی اعضای خانواده انجام شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در اجرای پژوهش، ضمن عدم درج نام افراد در پرسشنامه، برای در نظر گرفتن موازین اخلاقی به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات آنان محرمانه خواهد ماند. همچنین مختار بودن آزمودنی‌ها به خروج از پژوهش برای حفظ شأن و منزلت انسانی رعایت شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: نویسنده اول محقق اصلی این پژوهش است. نویسنده دوم نیز نویسنده مسئول و استاد راهنمای اول، نویسنده سوم استاد راهنمای دوم و نویسنده چهارم استاد مشاور رساله می‌باشند.

تضاد منافع: نویسندگان هیچ تضاد منافی در رابطه با این پژوهش اعلام نمی‌نمایند.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از اساتید راهنما و مشاور و کلیه شرکت‌کنندگان در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Alaghband, L., Sharifi, H. P., Farzad, V., & Aghayousefi, A. (2020). Predicting emotional divorce based on emotional literacy, coping styles, quality of life, resilience mediation. *Journal of Psychologicalscience*, 19(90), 733-743. (Persian). [Link]
- Alipour, F., Saeidpour, S., & Hasani, J. (2015). The Comparison of Sensation Seeking in Sex Addicts, Stimulant Addicts, Opioid Addicts and Normal Individual. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*, 25(125), 135-138. (Persian). [Link]
- Andersen, B. L., & Cyranowski, J. M. (1994). Women's sexual self-schema. *Journal of personality and social psychology*, 67(6), 1079-1100. Doi: 10.1037/0022-3514.67.6.1079. [Link]
- Andersen, B. L., Cyranowski, J. M., & Espindle, D. (1999). Men's sexual self-schema. *Journal of personality and social psychology*, 76(4), 645-661. Doi: 10.1037/0022-3514.76.4.645. [Link]
- Arnett, J. (1994). Sensation seeking: A new conceptualization and a new scale. *Personality and individual differences*, 16(2), 289-296. Doi: 10.1016/0191-8869(94)90165-1. [Link]
- Both, S., Laan, E., & Schultz, W. W. (2010). Disorders in sexual desire and sexual arousal in women, a 2010 state of the art. *Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology*, 31(4), 207-218. Doi: 10.3109/0167482X.2010.528628. [Link]
- Cuntim, M., & Nobre, P. (2011). The role of cognitive distraction on female orgasm. *Sexologies*, 20(4), 212-214. Doi: 10.1016/j.sexol.2011.08.001. [Link]
- Desrichard, O., Vos, P., Bouvard, M., Dantzer, C., & Paignon, A. (2008). The French version of the Arnett Inventory of Sensation Seeking: Internal and predictive validity. *Personality and Individual Differences*, 44(8), 1673-1683. DOI:10.1016/j.paid.2008.01.020. [Link]
- Efrati, Y., Shukron, O., & Epstein, R. (2019). Compulsive sexual behavior and sexual offending: Differences in cognitive schemas, sensation seeking, and impulsivity. *Journal of behavioral addictions*, 8(3), 432-441. DOI: 10.1556/2006.8.2019.36. [Link]
- Emadi, S., Mirhashemi, M., & Pashasharifi, H. (2020). A structural model for prediction of couple burnout based on sensation seeking, perfectionism and emotion regulation strategies with the mediation of resiliency in married women. *Journal of psychologicalscience*, 19(92), 1011-1022. (Persian). [Link]
- Frederick, D. A., Lever, J., Gillespie, B. J., & Garcia, J. R. (2017). What keeps passion alive? Sexual satisfaction is associated with sexual communication, mood setting, sexual variety, oral sex, orgasm, and sex frequency in a national US study. *The Journal of Sex Research*, 54(2), 186-201. DOI: 10.1080/00224499.2015.1137854. [Link]
- Glass, S. P., & Wright, T. L. (1992). Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors, and gender. *Journal of sex Research*, 29(3), 361-387. Doi: 10.1080/00224499209551654. [Link]
- Gomes, A. L. Q., & Nobre, P. (2012). Early maladaptive schemas and sexual dysfunction in men. *Archives of sexual behavior*, 41(1), 311-320. DOI: 10.1007/s10508-011-9853-y. [Link]
- John, N. A., Seme, A., Roro, M. A., & Tsui, A. O. (2017). Understanding the meaning of marital relationship quality among couples in peri-urban Ethiopia. *Culture, health & sexuality*, 19(2), 267-278. Doi: 10.1080/13691058.2016.1215526. [Link]
- Mayzari Ali, R., Jangi, P., & Sangani, A. (2019). Prediction of driving behavior based on emotion seeking and social control in public transport drivers suburban. *Scientific Journal of Social Psychology*, 7(51), 79-88. (Persian). [Link]
- MacCallum, R. C., Browne, M. W., & Sugawara, H. M. (1996). Power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *Psychological methods*, 1(2), 130-149. Doi: 10.1037/1082-989X.1.2.130. [Link]
- Medina, J. (2013). Causes that take to Infidelity: an analysis by sex. *Acta De Investigacion Psicologica*, 3(3), 1271-279. [Link]
- Motahhary, Z. S., Behzadpoor, S., & Sohrabi, F. (2013). Explanation of marital conflicts based on the sensation seeking and resilience in couples. *Journal of woman & study of family*. 6(20), 105-122. (Persian). [Link]
- Navaei, J., & Mohammadi Arya, A. (2016). Association between the early maladaptive schemes and extra marital relationship among married people. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 3(4), 18-27. (Persian). [Link]
- Nobre, P. J., & Pinto-Gouveia, J. (2009). Questionnaire of cognitive schema activation in sexual context: A measure to assess cognitive schemas activated in unsuccessful sexual situations. *Journal of Sex*

- Research*, 46(5), 425-437. DOI: 10.1080/00224490902792616. [Link]
- Nobre, P. J., & Pinto-Gouveia, J. (2006). Emotions during sexual activity: Differences between sexually functional and dysfunctional men and women. *Archives of sexual behavior*, 35(4), 491-499. DOI:10.1007/s10508-006-9047-1. [Link]
- Otto, D. (2016). Gender and Sexual Diversity: A Question of Humanity. *Melbourne Journal of International Law*, 17(2): 477-488. [Link]
- Oliveira, C., & Nobre, P. J. (2013). Cognitive structures in women with sexual dysfunction: the role of early maladaptive schemas. *The Journal of Sexual Medicine*, 10(7), 1755-1763. Doi: 10.1111/j.1743-6109.2012.02737.x. [Link]
- Paat, Y. F., Torres, L. R., Morales, D. X., Srinivasan, S. M., & Sanchez, S. (2020). Sensation seeking and impulsivity as predictors of high-risk sexual behaviours among international travellers. *Current Issues in Tourism*, 23(21), 2716-2732. Doi: 10.1080/13683500.2019.1666808. [Link]
- Peixoto, M. M., & Nobre, P. (2015). Prevalence of sexual problems and associated distress among lesbian and heterosexual women. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 41(4), 427-439. Doi: 10.1080/0092623X.2014.918066. [Link]
- Peixoto, M. M., & Nobre, P. (2015). Cognitive schemas activated in sexual context: a comparative study with homosexual and heterosexual men and women, with and without sexual problems. *Cognitive Therapy and Research*, 39(3), 390-402. Doi: 10.1007/s10608-014-9661-5. [Link]
- Peixoto, M. M., & Nobre, P. (2017). "Macho" beliefs moderate the association between negative sexual episodes and activation of incompetence schemas in sexual context, in gay and heterosexual men. *The Journal of Sexual Medicine*, 14(4), 518-525. Doi: 10.1080/00224499.2018.1542656. [Link]
- Peixoto, M. M., & Nobre, P. J. (2020). Cognitive-emotional predictors of sexual functioning in lesbians, gays, and heterosexuals. *Archives of Sexual Behavior*, 49, 1823-1838. DOI: 10.1007/s10508-020-01732-9. [link]
- Rezaeian Bilondi, H., Monirpour, N., & Hasanabadi, H. R. (2016). Sexual variety seeking based on early maladaptive schemas, parenting styles and moods. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 11(40), 7-16. (Persian). [Link]
- Seltermann, D., Garcia, J. R., & Tsapelas, I. (2019). Motivations for extradyadic infidelity revisited. *The Journal of Sex Research*, 56(3), 273-286. DOI: 10.1080/00224499.2017.1393494. [Link]
- Sharifi, M., Haji Heidari, M., Khorvash, F., & Fatehizadeh, M. (2013). Correlation between love schemas and justifications for extramarital involvement in married women. *Journal of Research in Behavioural Sciences*, 10(6), 526-534. (Persian). [Link]
- Sharifian, M., Saffarina, M., & Alizadehfard, S. (2018). The role of gender schemas by mediating fairness style in predicting sexual pain disorder: Study of structural equation model. *Journal of Health psychology*, 7(27):169-190. (Persian). [Link]
- Wood, R., Hirst, J., Wilson, L., & Burns-O'Connell, G. (2019). The pleasure imperative? Reflecting on sexual pleasure's inclusion in sex education and sexual health. *Sex Education*, 19(1), 1-14. Doi: 10.1080/14681811.2018.1468318. [Link]
- Young, J. E., & Brown, G. (2005). Young schema questionnaire-short form; Version 3. *Psychological Assessment*. Doi: 10.1037/t67023-000. [Link]
- Ziyarati Kord, S. Z. (2020). Evaluating the difference between cognitive ability and emotion seeking in high risk and low risk individuals. *Journal of psychologicalscience*, 19(91), 893-903. (Persian). [Link]
- Ziyayi, P., Sepehri Shamlou, Z., & Mashhadi, A. (2013). The relationship between activating cognitive schemas, negative automatic thoughts and sexual arousal in married female college students. *Journal of thought and behavior in clinical psychology*, 8(28), 17-26. (Persian). [Link]
- Zuckerman, M. (1971). Dimensions of sensation seeking. *Journal of consulting and clinical psychology*, 36(1), 45. Doi: 10.1037/h0030478. [Link]